

ظریف: فردی قدرت را در آمریکا در دست گرفته که کل ملتها را با الفاظ رکیک خطاب می کند

وزیر امور خارجه، گفت وگویی فرهنگی را 'یک ضرورت امنیتی و حیاتی' خواند و گفت: متأسفانه امروز می بینیم فردی قدرت در ایالات متحده در دست گرفته و آنقدر فهم و ادراک ندارد که کل ملت ها را با الفاظ رکیک و غیرقابل پذیرش و حتی غیرقابل باور خطاب می کند.

محمد جواد ظریف این موضوع را روز شنبه در نخستین اجلاس گفت وگوهای فرهنگی آسیایی که در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار شد مطرح کرد. این اجلاس با شعار تنوع فرهنگی، فرصت ها و ظرفیت های تعامل، همکاری و همگرایی با حضور بیش از ۷۰ تن از نخبگان و شخصیت های برجسته علمی، فرهنگی و دانشگاهی از بیش از ۲۰ کشور آسیایی از امروز تا بیست و پنجم دیماه با همکاری سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و ۵ دانشگاه و مرکز علمی کشور در تهران و شهرستان های مشهد، بابل و همدان، برگزار می شود. ظریف با اشاره به اهانت رییس جمهوری آمریکا به برخی از ملت های جهان اظهار داشت: متأسفانه ما امروز می بینیم فردی قدرت در ایالات متحده در دست گرفته است و آنقدر فهم و ادراک ندارد که کل ملت ها را با الفاظ رکیک و غیرقابل پذیرش و حتی غیرقابل باور خطاب می کند. وزیر امور خارجه خاطرنشان کرد: چنین الفاظی از دهان فردی که خود را مسئول یک کشور می داند خارج می شود و این فرهنگ و تعلق و نگرش مانع رسیدن به یک پارادایم گفت وگویی فراگیر است. وی تصریح کرد: همه ما که به دنبال ساخت جهانی بهتر هستیم نیاز داریم با چنین نگرشی از مبانی فکری و فرهنگی آن که مبتنی بر خودبرتر بینی است مقابله کنیم. وزیر امور خارجه گفت: راهی جز شروع گفت وگو بر مبنای احترام متقابل و تلاش برای فهم مشترک وجود ندارد.

** آسیا مهد تمدن جهان

آسیا مهد فرهنگ ها و تفکرات گوناگون و مهد تمدن در جامعه جهانی است. قاره کهن همانطور که آسیا را در جامعه بین الملل به این نام می شناسند خاستگاه تفکر، فلسفه، گفت وگو و درک مشترک بوده است.

وی افزود: اما جای تأسف فراوان است که همین آسیا امروز محل بحران، درگیری و کشتارهای فراوانی

است که فاصله بسیار مهم و طولانی با مبانی فرهنگی و اعتقادی و دیدگاه ها و بینش های مختلف آسیایی دارد.

وزیر امور خارجه ادامه داد: هر چند آسیا دارای نگرش های گوناگون و متنوع است اما آنچه که امروز در منطقه ما بویژه در غرب آسیا می گذرد با مبانی فرهنگی که به آن اعتقاد داریم مغایرت و تضاد اساسی دارد.

رییس دستگاه دیپلماسی ادامه داد: با این دو برداشت مشترک به نظر بنده گفت و گوی فرهنگی یک حرکت دانشگاهی و آکادمیک نیست، گرچه دانشگاه ها و محیط دانشگاهی و فرهنگی میزبان این حرکت و بهترین حاملین این گفت و گو هستند اما گفت و گوی فرهنگی امروز یک ضرورت امنیتی و حیاتی برای همه ما است و ما نیازمند گفت و گوی فرهنگی هستیم.

ظریف در تبیین مفهوم گفت و گو و نیاز به تفاهم فرهنگی اظهار داشت: دنیا در قرن های گذشته بر اساس یک پارادایم مبتنی بر قدرت حرکت کرده و این پارادایم که نتیجه آن بازی حاصل جمع صفر بوده جز ضرر و خشونت و درگیری و کشتار برای مردم جهان نتیجه ای به همراه نداشته است.

وی خاطرنشان کرد: پارادایم غالب بر روابط بین الملل مبتنی بر دشمن انگاری، حذف و ائتلاف سازی برای درهم کوبیدن دشمنان فرضی و اعتقاد به بازی حاصل جمع صفر است، بر اساس تمام تجربیات بشری بازی حاصل جمع صفر به نتیجه بازی حاصل جمع منفی می انجامد.

وزیر امور خارجه یادآور شد: اگر بخواهیم به قیمت ناامنی دیگران برای خود امنیت بخریم ناگزیر به ناامنی خود کمک کرده ایم و اگر بخواهیم به قیمت به وحشت انداختن دیگران برای خود آرامش ایجاد کنیم ناگزیر همگان در وحشت خواهند زیست.

ظریف ادامه داد: آنچه امروز امنیت بین الملل را به اصطلاح حفظ کرده است پس از کشته شدن همگانی است. اصطلاح بازدارندگی هسته ای، اصطلاحی است که به آن دیوانگی می گویند یعنی نابودی تضمینی مشترک.

وی افزود: ما بر این اساس امروز خیال می کنیم در امنیت زندگی می کنیم، تفکر مبتنی بر ائتلاف سازی، حذف دیگران و دشمن انگاری تفکری است که از سوی قدرت های سلطه گر بر جهان تحمیل شده و این تفکر ناگزیر جهان را به سمت خصومت، دشمنی، افراط و کشمکش کشانده است.

**پارادایم گفت و گو

محمدجواد ظریف در بخش دیگری از سخنان خود اظهار داشت: برای خروج از این پارادایم که در قرن های گذشته حاصلی جز ناامنی و کشتار نداشته است ناگزیریم پارادایم دیگری را جایگزین 'پارادایم حذف و ائتلاف سازی مبتنی بر حذف' کنیم و آن پارادایمی است که شاید 'گفت و گو به معنای اعم آن' بهترین عنوان برای معرفی باشد.

وی ادامه داد: این پارادایم مبتنی بر فراگیری، شمولیت و حضور همگان در یک روند یادگیری و گفت و گو است.

به گفته وزیر امور خارجه، در گفت و گو بر مبنای آنچه که فرهنگ های آسیایی و فرهنگ اسلامی حکم می کند ما بیشتر به دنبال فهم و درک و شنیدن و یادگیری هستیم.

وزیر امور خارجه خاطرنشان کرد: ما قبل از آن که در گفت و گو به دنبال تحمیل عقاید و یا حتی اقناع طرف مقابل باشیم به دنبال درک خاستگاه فکری و نگرانی های طرف مقابل هستیم. در چنین گفت و گوی است که ما قبل از هر چیز دریافت می کنیم که طرف مقابل جز خود ما نیست و او هم نگرانی ها، آرزوها، خواست ها و امیدهای مشابهی با ما دارد.

ظریف افزود: در گفت و گو اولین چیزی که به آن دست می یابیم انسانیت مشترک همه ما است و اولین چیزی که به آن دست می یابیم خطرات و فرصت های مشترک است که همه ما با آن روبرو هستیم. وی ادامه داد لذا حرکت از پارادایم حذف به سمت پارادایم فراگیری و گفت و گو مهمترین اقدام ضروری در این حرکت جمعی است.

ظریف در ادامه گفت: نکته دوم که در گفت و گوی فرهنگی باید مورد توجه قرار بگیرد نقش فرهنگ بعنوان یک عامل امنیت زا است. ما امروز در منطقه خود مواجه با یک حرکت خطرناک مبتنی بر نفرت، تکفیر و

حذف هستیم.

وی افزود: درست است که افراط امروزی که تمامی آسیا و بویژه غرب آسیا را تهدید می کند، نیاز به مقابله نظامی ندارد اما مهمتر از مقابله نظامی و پایدارتر و اصیلتر از چین رویکردی، مقابله با فرهنگی است که بر مبنای نفرت و ایجاد وحشت از دیگران تلاش می کند به باطل خود را حفظ کند. وزیر امور خارجه ادامه داد: ناکارآمدی برخی دولت ها در برآوردن نخستین خواست های مردم که مهمترین آن در غرب آسیا موضوع فلسطین است و ناکارآمدی بسیاری از دولت ها از این که بتوانند حقوق مردم فلسطین را بازپس گیرند و یا لاقبل در مقابل کسانی که به این حقوق تعدی کرده اند، مقاومت کنند، این ناکارآمدی باعث ایجاد نگرانی ها و گسل های اجتماعی شده است.

رییس دستگاه دیپلماسی گفت: اما این حکومت های ناکارآمد به جای آنکه با ریشه گسل های اجتماعی مقابله کنند، تلاش کرده اند با فرافکنی، ایجاد نفرت از دیگری، ایران هراسی ویا ایجاد هراس های گوناگون این وحشت و نفرت را جایگزین کنند.

ظریف یادآور شد: نیاز امروز ما به مقابله فرهنگی با تفکر افراط است لذا در بعد سلبی گفت وگویی فرهنگی می تواند مبنای تفکر افراطی را به چالش بکشد و جهان ما را از این بلیه که از استرالیا تا لس آنجلس و از جهان اسلام تا جهان مسیحیت در کام گرفته است، نجات دهد.

وی گفت: در بعد ایجابی برای اینکه بتوانیم از پارادایم حذف و رقابت ناسالم و ائتلاف سازی خطرناک به پارادایم گفت وگو حرکت کنیم نیاز به اقدامات اطمینان ساز برای ایجاد امنیت شبکه ای داریم.

وزیر امور خارجه افزود: برای اینکه بتوانیم به این سمت حرکت کنیم و از امنیت به قیمت ناامنی دیگران به سمت امنیت برای امنیت همگان حرکت کنیم نیاز به اقدامات اطمینان ساز داریم.

رییس دستگاه دیپلماسی گفت: در اقدامات اطمینان ساز گفت وگویی فرهنگی، تعاملات فرهنگی، رفت و آمدهای مردم و نخبگان و تماس های اهل علم و فکر و گفت وگویی مشترک و تلاش برای پیدا کردن راه های مشترک برای رفع مشکلات مشترک یک حرکت ضروری است.

ظریف یادآور شد: امروز دوستانی که برای اولین اجلاس گفت وگوهای فرهنگی آسیا در این مکان گرد هم آمده اند باید به این مسئولیت خطیر که همه ما برای عبور از بحران ها که تمام منطقه و جهان را در بر گرفته است نیاز حیاتی به چنین گفت وگویی داریم.

وی گفت: با این تصور و نگرش احساس می کنم که اجلاس گفت وگوهای آسیایی بجا، ضروری و غیرقابل اجتناب است و ما نیاز داریم که چنین گفت وگوهای را تکرار کنیم تا بتوانیم همچنان که آسیا همواره سردمدار فرهنگ و تمدن بوده است این بار هم بتواند جامعه جهانی را از گرداب کنونی رهایی بخشد.

نخستین اجلاس گفت وگوهای فرهنگی آسیایی، صبح امروز، 23 دی ماه شنبه با حضور 70 شخصیت فرهنگی و علمی از 20 کشور آسیایی در حسینیه الزهرا (س) سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی گشایش یافت.

سید عباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه، منصور غلامی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، مصطفی آیدین رییس هیأت امنای دانشگاه استانبول، محمود نیلی رییس دانشگاه تهران، محمد مشکات الدین رییس دانشگاه شرق داکا و دین شمس الدین مشاور رییس جمهور اندونزی به عنوان سخنران در این اجلاس حضور داشتند.

کمیسیون های «شرق آسیا»، «شبه قاره» و «آسیای مرکزی و قفقاز» این اجلاس، به مدت سه روز و به ترتیب در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، دانشگاه فرودسی مشهد و مازندران (بابلسر)، با حضور اندیشمندانی از ایران و 20 کشور از قاره آسیا برگزار خواهد شد.

نخستین اجلاس گفت وگوهای فرهنگی آسیایی به همت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و با همکاری دانشگاه تهران، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشگاه مازندران (بابلسر)، مؤسسه فرهنگی اکو، مجمع بین المجالس آسیایی و مرکز گفت وگویی همکاری آسیایی تدارک یافته است.